

**Necessitats educatives específiques de caràcter
cognitiu**

Codi: 102027

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500798 Educació Primària	OT	4	0

Professor/a de contacte

Nom: Cristina Laborda Molla

Correu electrònic: Cristina.Laborda@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Henar Gonzalez Fernandez

Esperanza Mejías Macías

Susana Donada Colomer

Prerequisits

1. Per optar a la menció de Necessitats Educatives Específiques (NEE) és necessari: (a) tenir aprovades totes les assignatures bàsiques i obligatòries, (b) haver aprovat les 4 assignatures de la menció, i (c) haver superat una de les dues assignatures següent: Estratègies de mediació o Acol·lida lingüística a l'escola.

2. Es recomanable haver superat les assignatures "Aprentatge i desenvolupament I-II i Diferències i inclusió", en el cas del Grau d'Educació Primària; i les assignatures "Inclusió Educativa: NEE" i "Desenvolupament de la personalitat 0-6" en el cas del Grau d'Educació Infantil

Objectius

Aquesta assignatura forma part de la matèria Educació Inclusiva. En el marc de l'escola inclusiva actual, es fa necessari un context en el que el docent com agent d'innovació i gestió de la diversitat faciliti la transformació de l'escola ordinària a fi i efecte d'augmentar la seva capacitat per atendre a tot l'alumnat posant l'èmfasi en l'alumnat amb necessitats educatives específiques de caràcter cognitiu.

Els dos objectius formatius a aconseguir són:

1. Adaptar processos d'ensenyament-aprenentatge per donar resposta a les necessitats educatives de l'alumnat en contextos de diversitat.
2. Dinamitzar processos d'inclusió educativa dins d'un marc col·laboratiu en espais multiprofessionals

Competències

- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.

- Desenvolupar les funcions de tutoria i d'orientació amb els estudiants i les seves famílies, atenent les necessitats pròpies dels estudiants. Assumir que l'exercici de la funció docent ha d'anar perfeccionant-se i adaptant-se als canvis científics, pedagògics i socials al llarg de la vida.
- Dissenyar i regular espais d'aprenentatge en contextos de diversitat i que tinguin en compte la igualtat de gènere, la equitat i el respecte cap als drets humans que conformen els valors de la formació ciutadana.
- Dissenyar, planificar i avaluar processos d'ensenyament i aprenentatge, tant de forma individual com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.
- Reconèixer i avaluar la realitat social i la interrelació de factors implicats com a necessària anticipació de l'acció.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinar).

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar experiències de bones pràctiques en el procés d'inclusió educativa per abordar processos de col·laboració entre els diferents agents educatius.
2. Analitzar i identificar necessitats educatives dels estudiants per dissenyar estratègies d'ensenyament-aprenentatge en un context d'escola inclusiva.
3. Aportar idees i saber-les integrar en el treball conjunt de l'equip.
4. Comprendre el procés d'inclusió educativa per analitzar la pràctica docent i el context institucional que l'engloba.
5. Comprendre les necessitats de les famílies dels estudiants amb necessitats educatives específiques per aplicar estratègies d'intervenció i d'orientació i afavoridores de la inclusió educativa i social.
6. Conèixer les diferents capacitats i ritmes d'aprenentatge dels estudiants per aplicar els recursos i serveis educatius que millorin l'atenció a la diversitat educativa i social.
7. Establir equips de treball per poder desenvolupar activitats de forma autònoma.
8. Relacionar la ciència amb les seves aplicacions tecnològiques, amb la seva incidència social en les situacions didàctiques pròpies de l'escola.

Continguts

BLOC A: FONAMENTS DEL PROCÉS D'ENSENYAMENT-APRENTATGE

1. Clarificació conceptual i conceptualització de la discapacitat
2. Fonaments dels models de processament cognitiu i les seves bases educatives.
3. El llenguatge simbòlic en l'alumnat amb discapacitats cognitives.
4. Estratègies pel desenvolupament educatiu en les diferents síndromes cognitives.
 - 4.1 Context escolar
 - 4.2 Context familiar
 - 4.3 Context social

BLOC B: FONAMENTS TEÒRICS

5. Desenvolupament cognitiu i processos cognitius bàsics: Atenció, percepció i memòria. Processos d'aprenentatge: factors intrapersonals, interpersonals i socioambientals.
6. Concepte de capacitat intel·lectual
 - 6.1 Conceptualització de les altes capacitats intel·lectuals.
 - 6.2 Característiques evolutives de l'alumnat amb discapacitat intel·lectual i altes capacitats.

6.3 Les altes capacitats intel·lectuals i la discapacitat intel·lectual en el marc de l'escola inclusiva. Marc normatiu.

7. Avaluació de les altes capacitats i de la discapacitat intel·lectual. Millora de la detecció i de la posterior atenció psicopedagògica. Punts forts i punts febles.

8. Els serveis educatius en la discapacitat intel·lectual i en les altes capacitats.

Metodologia

Les activitats formatives que tenen lloc en aquesta assignatura són de tipus dirigit, supervisat i autònom:

- Les classes presencials estan dirigides pel professorat de l'assignatura i es realitzen en els espais de la Facultat. Poden ser classes en gran grup o bé seminaris: la classe en gran grup permet l'exposició, reflexió i debat dels principals continguts i elements de discussió dels quatre blocs. Els seminaris són espais de treball en grup petit per analitzar i debatre les activitats proposades pel professorat per tal de complementar les sessions teòriques. Els seminaris són d'assistència obligatòria i els estudiants s'adscriuran a un dels tres grups programats a principi de curs.
- Les activitats supervisades pel professor fora de l'aula inclouen el conjunt de tutories individuals i grupals, físiques i virtuals, que han de servir per resoldre dificultats, orientar tasques i assegurar la comprensió dels aprenentatges de l'assignatura.
- El treball de tipus autònom és el que realitza l'estudiant de forma independent i suposa la preparació de lectures, casos i altres tipus de tasques per tal de treure el màxim aprofitament de les sessions i assolir els objectius de l'assignatura.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Tot el grup classe: Sessions magistrals, anàlisi de documents, exposicions dels estudiants, visionats de pel·lícules, reflexions sobre les qüestions bàsiques dels continguts, etc.	45	1,8	
Tipus: Supervisades			
Treball no presencial, dirigit, a partir de pautes i guies donades pel professorat.	30	1,2	
Tipus: Autònomes			
Preparació individual i grupal dels treballs, lectures i anàlisi de casos. Estudi de la matèria i preparació de proves	75	3	

Avaluació

L'avaluació que es porta a terme en aquesta assignatura és continuada i es distribueix en dos blocs temàtics estructurats de la següent manera:

Bloc A (50%): temes 1, 2, 3, 4.

Bloc B (50%): temes 5, 6, 7 i 8.

L'avaluació es basarà en 4 evidències avaluatives (50% bloc A i 50% bloc B), que han d'estar aprovades amb un 5 per fer mitja.

Les dates de les proves escrites són: 27/95/20 i 10/06/20 (reavaluació).

Els estudiants que durant el curs hagin fet un seguiment adient de l'assignatura i tot i així els quedi algun aspecte no assolit, se'ls donarà l'oportunitat de poder superar la matèria realitzant una recuperació final. En aquest cas, la nota màxima del bloc de l'evidència re-avaluada serà de 5. No es contempla la possibilitat de que la recuperació serveixi per pujar nota.

Si finalment no s'aprova algun dels blocs (per suspès o NP), significarà que no s'han assolit el mínims esperats i se suspèn l'assignatura amb la qualificació corresponent al bloc suspès.

Per aprovar aquesta assignatura, cal que l'estudiant mostri, en les activitats que se li proposin, una bona competència comunicativa general, tant oralment com per escrit, i un bon domini de la llengua o les llengües vehiculars que consten a la guia docent.

Els resultats de cadascuna de les avaluacions s'hauran de publicar en el campus virtual en el termini màxim de 15 dies després de la seva realització, i s'haurà d'oferir una data de revisió dintre dels 10 dies següents a la seva publicació.

L'assistència a les sessions presencials és obligatòria, l'estudiant ha d'assistir a un mínim del 80%. En cas contrari l'avaluació correspondrà a un NP.

D'acord a la normativa UAB, el plagi o còpia d'algun treball o prova escrita es penalitzarà amb un 0 com a nota de l'assignatura perdent la possibilitat de recuperar-la, tant si és un treball individual com en grup (en aquest cas, tots els membres del grup tindran un 0). Si durant la realització d'un treball individual a classe, el professor/a considera que un alumne està intentant copiar o se li descobreix algun tipus de document o dispositiu no autoritzat pel professorat, es qualificarà el mateix amb un 0, sense opció de recuperació, i per tant, tindrà suspesa l'assignatura.

El tractament de casos particulars, dubtes, suggeriments, etc., s'haurà de plantejar als/les professors/es del bloc corresponent.

L'avaluació d'aquesta assignatura segueix els Criteris i pautes generals d'avaluació de la Facultat de Ciències de l'Educació, segons l'Acord de la Comissió Ordenació Acadèmica 28 d'abril de 2011, 4 de juny de 2014 i 28 de maig de 2015.

Tota aquesta informació més el cronograma específic i d'altra informació addicional es penjarà a l'inici del curs en el campus virtual de l'assignatura.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Prova escrita Bloc A	25%	0	0	5, 8
Prova escrita pràctica Bloc B	25%	0	0	1, 2, 3, 4
Treball pràctic Bloc A	25%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
Treball pràctic Bloc B	25%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 7

Bibliografia

AAIDD (2010). *Intellectual Disability. Definition, Classification, and Systems of Supports*. Washington, D.C.: American Association on Intellectual and Developmental Disabilities. Traducció al castellà: AAIDD (2011). Discapacidad Intelectual. Definición, Clasificación y Sistemas de Apoyo. Madrid: Alianza Editorial.

AAMR (2007). *Escala d'intensitat dels suports. Manual de l'usuari*. Barcelona: APPS.

AAMR (2006). *El retard mental. Definició, classificació i sistemes de suport*. Vic: EUMO Editorial. (Aquesta obra és la traducció al català del Manual de l'AAMR de 2002).

Duran, D., Giné, C. y Marchesi, A. (2010). *Guia per a l'anàlisi, la reflexió i la valoració de pràctiques inclusives*. Barcelona: Departament d'Educació.

Departament d'Ensenyament (Generalitat de Catalunya) (2013). *Les altes capacitats: detecció i actuació en l'àmbit educatiu - Guia per a mestres i professors*, Servei de Comunicació i Publicacions.

Departament d'Ensenyament (Generalitat de Catalunya) (2013). *Les altes capacitats: detecció i actuació en l'àmbit educatiu - Guia per als equips d'assessorament i orientació psicopedagògica (EAP) i els orientadors dels instituts*, Servei de Comunicació i Publicacions.

Flórez, J. (2014). *Retos de la Neurociencia en el Siglo XXI. El reto de la discapacidad intelectual*. Conferencia pronunciada en la Real Academia Nacional de Medicina, Madrid, 6 de junio de 2014.

Font, J. (2005). La evaluación del alumnado con retraso mental. En A. M. Sánchez-Cano, A. M. i Bonals, A. J. (Coords.). *La evaluación psicológica*. Barcelona: Graó, pp.417-450.

Giné, C. (coord.); Basil, C.; Bolea, E.; Díaz-Estébanez, E.; Leonhard, M.; Marchesi, A.; Riviére, A. y Soro-Camats, E. (2003). *Trastorns del desenvolupament i necessitats educatives especials*. Barcelona: Edicions de la Universitat Oberta de Catalunya.

Pallisera, M. (2011) Apoyando proyectos de vida inclusivos: Claves para transformar las prácticas socioeducativas de personas adultas con discapacidad intelectual. *Revista de Educación Inclusiva* 3(3), 69-87.

Pallisera, M., Fullana, J., Vilà, M., Jiménez, P., Castro, M., Puyaltó, C., Montero, M. y Martín, R. (2014). Análisis de los apoyos que reciben los jóvenes con discapacidad intelectual en su transición a la vida adulta en España: una investigación a partir de experiencias de profesionales y personas con discapacidad", *Revista Espanola de Discapacidad*, 2 (2), 27-43.

Serra, M. (2008). *Quiet*. Editorial Empúries.

Sole, A. (2016) Tinc una discapacitat, no una diversitat funcional. Diari ARA.
https://www.ara.cat/societat/discapacitat-no-diversitat-funcional_0_1588041214.html

Thomson, J. R.; Schalock, R. L.; Agosta, J.; Teninty, L. y Fortune, J. (2014). How the Supports Paradigm Is Transforming the Developmental Disabilities Service System. *Inclusion*, 2 (2), 86-99.

Verdugo, M.A. y Bermejo, B.G. (2009). *Discapacidad intelectual. Adaptación social y problemas de comportamiento*. Madrid: Pirámide.

Vives, M. y Miralles, F. (2014). *Si creus en mi, et sorprendré*. Barcelona: Columna Edicions.

Pàgines web:

www.aaidd.org

www.iassidd.org

www.cec.sped.org

www20.gencat.cat

www.dincat.cat

www.european-agency.org

www.feaps.org

www.rpd.es

www.usal.es